

Nieuwsbrief LNEO, april 2014

In deze nieuwsbrief

- 1- LNEO, even voorstellen....
- 2- Studiedagen en een cursus op het gebied van emotionele ontwikkeling
- 3- Vervolg op expertmeeting november 2013
- 4- Bezoek van Dr. Tanja Sappok aan OPSY in Eindhoven
- 5- Boek presentatie 'Verstandelijke beperking: definitie en context'
- 6-LNEO congres in november 2014

1 LNEO, even voorstellen....

LNEO staat voor Landelijk Netwerk Emotionele Ontwikkeling, ondergebracht bij Kennisplein Gehandicaptensector. Het betreft een open groep, dus toegankelijk voor iedereen die geïnteresseerd is in het onderwerp. Deze groep is dan ook bedoeld voor iedereen die kennis wil delen op het gebied van emotionele ontwikkeling binnen de gehandicaptensector. Op deze manier willen we kennis en kunde ten aanzien van diagnostiek, behandeling, ondersteuning en coaching bevorderen. Er is een kerngroep van 8 mensen. Momenteel wordt de kerngroep uitgebreid. **U kunt de kerngroep bereiken via lnemailing@gmail.com** Er is ook een interactieve discussiegroep van LNEO op linkedin. Zie link: http://www.linkedin.com/groups/Landelijk-Netwerk-Emotionele-Ontwikkeling-5171380?home=&gid=5171380&trk=anet_ug_hm

De kerngroep wil u op de hoogte brengen van studie- en themadagen, stand van zaken onderzoek e.d. via het Kennisplein en bijvoorbeeld periodiek een nieuwsbrief rondom Emotionele Ontwikkeling in de VG sector. Wilt u ook op de verzendlijst hiervoor komen, geef u op via lnemailing@gmail.com

LNEO is ook binnenkort te vinden op het Kennisplein, via <http://www.kennispleingehandicaptensector.nl/gehandicaptenzorg/Gehandicaptenzorg-Netwerken.html>

2 Studiedagen en een cursus op het gebied van emotionele ontwikkeling

De Hollandse Meester Anton Došen is nog steeds te zien en te horen. Op 6 november 2014 geeft hij voor de tweede keer dit jaar zijn studiedag over **Emotionele ontwikkeling bij mens en met een verstandelijke beperking**. Meer informatie: <http://www.fortior.info/kennis-en-vaardigheden/theoriedag-emotionele-ontwikkeling>

De cursus **Gebruik van psychofarmaca bij mensen met een verstandelijke beperking** is speciaal bedoeld voor niet-medische disciplines. Anton Došen vertelt over de werking

en de toepassingsmogelijkheden van psychofarmaca. Het is zinvol eens stil te staan bij het gebruik van psychofarmaca door mensen met een verstandelijke beperking. Bekend is immers, dat het gebruik in deze groep erg hoog is en heel vaak zonder juiste indicatie. In recent promotieonderzoek is aangetoond, dat bij een aanzienlijke groep de medicatie geheel of gedeeltelijk kon worden afgebouwd zonder toename van probleemgedrag en met voordelen voor de lichamelijke gezondheid van de betrokken cliënten. Dus als aan medicatie gedacht wordt, is het van belang een goede diagnose te formuleren en alternatieve behandelingen te overwegen. De cursus is op 31 oktober en 21 november 2014. Meer over deze cursus: <http://www.fortior.info/kennis-en-vaardigheden/gebruik-van-psychofarmaca>

Gerrit Vignero komt op 20 november 2014 naar Utrecht. Hij spreekt dan over **Emotionele ontwikkeling als inspiratiebron in de ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking**. Gerrit is bekend van zijn boek De draad tussen cliënt en begeleider. In België is hij een veelgevraagd spreker. Zijn studiedag van vorig jaar werd door de aanwezigen hoog gewaardeerd. Lees meer op <http://www.fortior.info/kennis-en-vaardigheden/emotionele-ontwikkeling-inspiratiebron>

3-Vervolg op expertmeeting november 2013:

Uitwerking van de dominostenen

De inventarisatie van de bijdragen van de deelnemers a.d.h.v. de dominostenen heeft geleid tot een rijk overzicht van te brengen kennis en ervaring. De deelnemers vertegenwoordigden diverse doelgroepen en gebieden en gaven een inkijk in de stand van zaken binnen Nederland op het gebied van ontwikkelingen rondom emotionele ontwikkeling en verstandelijke beperking.

Ook de te halen kennis is in kaart gebracht en geordend aan de hand van de drie gebieden, die op de bijeenkomst zijn genoemd: Diagnostiek en Behandeling, Onderwijs en Scholing en Wetenschap, aangevuld met Netwerk.

“Brenge” wordt vertaald in “beschikt over kennis, ervaring en expertise” en “halen” als “vraag om en behoefte aan”.

Onder het onderdeel ‘brengen’ bij Diagnostiek en Behandeling wordt genoemd: veel ervaring met de afname van diverse instrumenten, ontwikkelde vragenlijsten, ervaring met disharmonische profielen, ervaring met diverse behandel- en therapievormen, systeemgericht werken, coachen van teams, e.d..

Er is behoefte aan tips bij de afname van de SEO-R, er zijn vragen omtrent de interpretatie en de vergelijking met andere instrumenten om de emotionele ontwikkeling in kaart te brengen (o.a. ESSEON-R), veel vraag is er naar het vertalen van de diagnostiek naar het (be)handelen: wat betekent dit voor de praktijk, hoe breng je dit beeldend over naar diverse doelgroepen (begeleiders, behandelaars, cliënten, netwerk, leerlingen en stagiaires). Er was ook behoefte aan uitwisseling over de manier waarop je geschikt personeel kunt werven.

Bij het onderdeel Onderwijs en Scholing is veel kennis en ervaring aanwezig bij de deelnemers. Er zijn diverse scholingen en trainingen binnen organisaties ontwikkeld. Hierbij worden thema's als theoretisch kader (emotionele ontwikkeling centraal), rol gehechtheid, bejegening, mentaliseren, e.d. benoemd. Er is ook veel vraag naar toepasbare scholingen, trainingen voor diverse doelgroepen. De behoefte aan bruikbare vormen van psycho-educatie wordt meerdere keren benoemd.

Op het gebied Wetenschap zijn er een aantal deelnemers betrokken bij wetenschappelijk onderzoek in Nederland en Vlaanderen. Bereidheid om over de stand van zaken informatie te geven valt ook onder het kopje 'brengen'. Bij 'halen' zien we veel behoefte aan wetenschappelijke onderbouwing, validering van o.a. de SEO-R, informatie over de stand van zaken en behoefte aan wetenschappelijke literatuur over onderzoeksresultaten. Een aantal keren wordt de behoefte geuit om het gedachtegoed (emotionele ontwikkeling heeft een centrale plaats t.a.v. het welbevinden van cliënten) verder te implementeren en te borgen in organisaties en overheidsinstellingen (inspectie, indicatieorganen).

Tot slot worden de volgende algemene verwachtingen van het netwerk genoemd: informatie uitwisselen, digitaal, via themabijeenkomsten, discussieforum, werkgroepen, intervisie, overzicht stand van zaken t.a.v. instrumenten, trainingen, scholing (ook eigen scholing), wetenschappelijk onderzoek. Er is nog een leuke tip genoemd om informatie te verspreiden door het interviewen van experts op het gebied van emotionele ontwikkeling. Kortom genoeg ideeën. Een aantal geïnteresseerden zijn al benaderd voor versteviging van de kerngroep om de ideeën verder vorm te geven. In de nieuwsbrief meer over genomen stappen.

4- Bezoek van Dr. Tanja Sappok aan OPSY in Eindhoven.

Tanja Sappok is opgeleid als neuroloog en werkt nu als leidinggevende arts op de afdeling Psychiatrie, Psychotherapie en Psychosomatiek van het Berlijnse behandelingscentrum voor mensen met een verstandelijke beperking en psychiatrische stoornissen. Ze is vooral geïnteresseerd in autismespectrumstoornissen (ASS) in combinatie met een verstandelijke beperking. In het bijzonder gaat haar interesse uit naar de emotionele ontwikkeling bij mensen met een verstandelijke beperking en ASS. Ze heeft op dit vlak in samenwerking met o.a. Anton Došen enkele publicaties geschreven. Tanja combineert therapeutisch werk met onderzoek.

In het kader van een uitwisselingsprogramma aan met de universiteit van Gent bezocht Tanja Sappok OPSY in Eindhoven. OPSY, een samenwerkingsverband is tussen Lunet zorg en GGZ Eindhoven, is een behandelingscentrum voor mensen met een lichte verstandelijke beperking en psychiatrische stoornissen. Het instituut biedt een grote verscheidenheid aan therapievormen en kent naast een kliniek ook een ambulante vorm van behandeling. (<http://www.ggze.nl/samenwerkingsverbanden/opsy>)

Jan Gielen heeft het bezoek georganiseerd. De tijd bleek te kort om alle onderwerpen die geagendeerd waren, te bespreken. Tanja en de aanwezige OPSY-medewerkers waren zeer geïnteresseerd in elkaars praktische ervaringen.

Een kleine selectie van wat aan de orde kwam:

Martijn Vos, psycholoog en SW Bladenhorst, psychiater, beiden werkzaam op de kliniek van OPSY, deden onderzoek naar de effecten van de benaderingswijze zoals die binnen de OPY kliniek gehanteerd wordt op het probleemgedrag van enkele cliënten. Ze volgden

vijf dames en vonden, dat er een duidelijke afname was van de keren dat de dames gesepareerd moesten worden, gedwongen medicatie kregen en op hun kamer moesten blijven. De onderzoekers concludeerden, dat de integratie van geestelijke gezondheidszorg en zorg voor mensen met een verstandelijke beperking werkt. Wat zijn de succesfactoren?

- probleemgedrag wordt niet als probleem gezien waar alle aandacht naar uit gaat, maar als “betekenisvol gedrag” dat door hulpverleners begrepen dient te worden.
- multidisciplinaire integratieve diagnose en behandeling van het individu in de sociale context.
- de relatie tussen staf en cliënt gebaseerd op de presentie-benadering is het sterkste instrument.
- herstel van het normale leven.

Tanja vertelde een en ander over wat ze in haar onderzoek gevonden had en over de manier waarop ze het werken met cliënten op basis van het emotionele 5-fasenmodel van Anton Došen georganiseerd en geborgd had.

Ze onderzocht onder meer welke factoren van invloed zijn op ernstig probleemgedrag.

Een van haar bevindingen is, dat ASS, emotionele ontwikkeling en leeftijd de belangrijkste voorspellers zijn van gedragsproblemen en agressie. Haar onderzoek heeft ze uitvoerig beschreven in de publicatie die op internet te vinden is:

<http://www.plosone.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pone.0074036>

Ook liet ze zien hoe op haar afdeling het multidisciplinaire traject voor het stellen van de diagnose autisme is georganiseerd. Er worden standaard vragenlijsten als de Social Communication Questionnaire gebruikt. De resultaten van de vragenlijsten en observaties worden in “caseconferenties” besproken. Ook is het observeren van het emotionele niveau van cliënten gestandaardiseerd middels Excelsheets. Na de bijeenkomst kregen Tanja en Anton een rondleiding door de kliniek van OPSY.

Ik denk dat dit een heel geslaagde internationale uitwisseling is geweest. Misschien leidt zo'n contact op den duur tot verbeteringen in de zorg. Met dank aan Jan Gielen voor een aantal aanvullingen op de oorspronkelijke tekst.

5 Boek presentatie

'Verstandelijke beperking: definitie en context'

Op 6 maart jl is het boek Verstandelijke beperking: definitie en context, onder redactie van Jac de Bruijn, Wil Buntinx en Brian Twint gepresenteerd bij Reinaerde in Utrecht, tijdens de oprichtingsbijeenkomst van Expertisecentrum Verstandelijke Beperking (www.verstandelijkbeperkt.nl).

Dit boek biedt een toegankelijke beschrijving van het begrip ‘verstandelijke beperking’ voor iedereen die met de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking te maken heeft.

Door bezuinigingen op de AWBZ en de huidige transitie – waarbij de financiering van een gedeelte van de traditionele zorg wordt overgeheveld naar de gemeenten – is er behoefte aan duidelijke omschrijvingen. Het is niet meer van deze tijd dat een IQ-test allesbepalend is bij de toegang tot zorg en de bekostiging ervan. Er kunnen op die manier pijnlijke vergissingen worden begaan. Ook met de uitgave van de DSM-5 ontstaat de noodzaak om tot een nieuw begrip van ‘verstandelijke beperking’ te komen. Bovendien

groeit in Nederland het inzicht dat de emotionele ontwikkeling en nog andere factoren een belangrijke rol spelen bij de ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking. De bijdragen in deze publicatie steunen op een eigentijdse benadering van verstandelijke beperking in Nederland, tegen de achtergrond van veranderingen in inhoud en context. Hierbij baseren de auteurs zich vanuit eigen inzichten, op onder meer DSM-5, het AAIDD-handboek, ICD-10 (internationaal classificatiesysteem van de World Health Organisation) en recente internationale publicaties. Ook bespreken ze het ontstaan van verstandelijke beperkingen (etiologie) en plaatsen ze begrippen in een historisch perspectief. De auteurs zijn allen experts op hun vakgebied en gelden als toonaangevend in de verstandelijk gehandicaptensector.

Het boek is te bestellen bij de uitgever, www.swpbook.com en kost € 29,90.

6-LNEO congres op 16 november 2014

Ook in 2014 wil LNEO weer een congres organiseren met inhoudsdeskundigen. Waarschijnlijk wordt het 13 november 's middags dat dit plaatsvindt. Noteert u deze datum alvast in de agenda.

Heeft u prangende vragen of specifieke wensen voor een thema op dit congres, mail het naar de Kerngroep LNEO via neomailing@gmail.com